

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban lévő:
 Egyszerű... 10 kor.
 Helyben... 4 " "
 Készen... 20 kor.
 Helyben... 5 " "
 Vidékre... 24 kor.
 Helyben... 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

A kiadványban lévő:
 Egyszerű... 10 kor.
 Helyben... 4 " "
 Készen... 20 kor.
 Helyben... 5 " "
 Vidékre... 24 kor.
 Helyben... 6 " "

Öt perc késés. Érkezett már ön, tisztelt felebarátom, öt perccel a vonatja indulása után a pályaudvarra? Ugy-e bár, nem valami kellemes érzés? De azért nem csapott lármát, szépen harament és sietve megigazította az óráját.

A nemzetek életében egy hónap még egy percet sem jelent. Öt perc — öt hónap sem. S micsoda változás öt hónap alatt!

Justh Gyula most érkezett oda, a hol öt hónappal előbb kellett volna lennie. Most már elfogadná Ház-elnökönek Apponyit, sőt alelnökönek Rakovszkyt is. A pártjában dehogyan is diktatorkodott, dehogyan is forgatta ezt a fűfán lütyülő réstokosát! Szépen szabad véleménynyilvánítást engedett a párttervezetnek s a kisded párt olyan szépen elfogadta Apponyit is, Rakovszkyt is a saját jelöltjeinek, hogy még rájuk is voksoltak Justh Gyulával együtt. Szépen visszatértek a koalícióhoz, melyet felrugtak, legázoltak, összetörttek, mint az üvegeket szokás, mikor azt kell megmutatni, hogy ki a legény a csárdában?

No hát megmutatták. S most Justh a fődrótos, a ki összeragasztaná a szétört cserepeket, ha tudná. Most már kell nekik Apponyi sőt Rakovszky is, még pedig még pedig — uti figura dolet — az 1911. január 1-én okvetlenül és feltétlenül felállítandó önálló bank nélkül.

Megérkeztek a józan észhez. Mindössze öt perc késéssel. De ezzel aztán éppen eleget késnek. Fognak-e tanulni? Nehéz kérdés. A józan bellátás olyan állomás, a hol sokan csak átutaznak, ha muszáj.

Szabad a vásár! Amit a jobbkez tesz ne tudja a bal. Nyilván ebből az elvből indul ki a kereskedelmi miniszterium legutóbb két

rendelkezésével. Megirt a jobbkezével egy rendeletet, melyben megvonta a postal szállítást jogát valami külföldről becsempészni szokott pornográf-szenyirattól. Jó rendelet, bölcs rendelet, csak kár, hogy a balkéz nem vett róla tudomást.

Mert a balkéz is elkezdett rendeletet írni, s nem tudott okosabbat kitalálni, minthogy egyszerűen visszavonta Kossuthnak azt a rendeletét, minthogy a Fidibuszt és más hasonló nyomtatott kis piszkokat kitiltott a pályaudvari árusításból.

Előbb a koalíciós kormány alatt szintén kitiltva volt Népszavát bocsátották be az utazó közönség közelébe, most jönnek a pornográfia gyalázatos termékei. Izóp kis áradat, mely egy felsőbb *Mehett* szóra megindul.

Némelyik nagyobb állomáson ki van írva hogy óvakodjunk a zsebtolvajoktól! Nos hát azok a zsebtolvajok szende hófehérkék Fidibuszokhoz képest.

Ezek a nyomtatott kis sakálók a lélekre utaznak. Ezekről nem érdemes a közönséget megóvni?

A trónbeszéd a közgazdaságról.

(By.) A trónbeszédből nem lehet közelebről megismerni a kormány közgazdasági politikáját, annak egyes passzusai azonban jellemzők arra, hogy az egyes szakminiszterek miképpen gondolkoznak azokról a kérdésekről, melyek az ő nézetük szerint a legfontosabbak.

Első sorban Lukács László pénzügyminiszter nyilatkozik meg a trónbeszéd

lonalán, aki az államháztartás egyensúlyának helyreállítása érdekében takarékoskosságot hirdet és szükségesnek tartja az állami bevételek fokozását új jövedelmi források nyitásával. De nem mondja meg, hogy honnan fognak buzogni ezek az új források. A takarékoskosság igen hasznos életelv s nem kicsinylendő tényező s csak arra vagyunk kíváncsiak, hogyan fogja ez a jámbor életelv átalakítani a felfüggesztett adótörvényeket s az üres zsebekre való baljóslatu célozgatás miféle újabb megterhelések árnyékát veti előre.

Abból, amit a jegybank kérdéséről mond a trónbeszéd, kiviláglik, hogy a kormány a készletek felvételét komoly programjává tette. A mikéntet majd a jövő mondja meg, mégsem szabad azonban kicsinyelni azt a körülményt, hogy ezt a súlyos nehézségekbe ütközött kérdést a kormány felölelte s ezzel a kedvező megoldás tekintetében jogosult reményeket ébresztett.

Feladatul tüzi ki a trónbeszéd a román szerződés törvényhe iktatását és többi balkán-szerződés megkötését. A balkán állambehozatal korlátjai felől természetesen nem szól, e részben a kormánytól várunk határozott nyilatkozatot. A mezőgazdasági reformokról a következőleg emlékezik meg a trónbeszéd:

«Kormányunk feladata lesz a mezőgazdaság minden ágában a belterjesebb és jövedelmezőbb gazdálkodás előmozdítása és ezzel népünk jólétének előmozdítása. E célból a gazdasági ismeretek terjesztésétől kezdve, egész a termények értékesítéséig törvényhozási, kormányzati

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Velencei levél.

Venecia, jun. 21.

Ki beszél itt Marinettiről, aki Velencét elpusztítani óhajtja, hogy helyén modern Velencét építsen? Marinettit itt senki sem ismeri, feltűnés iránti törekvése csak kacagást kelt minden felé.

Csodásan szép város ez a Velence! — A bizanti, az arab, a csucsives gót s a reneszansz vegyülékéből alakult a velencei stílus, mely még ma is arra kényszeríti az építkezőket, hogy a modern stílt csakis a Lidón érvényesíthessék, Velencében a régi szerint kell építeni a házakat, a palotákat, így követeli ezt a tanács s ez által nincs megszarva az összhang.

Velence szépségét, főleg a grand Canale során, a festéket alig képes visszaadni, csak cukorból lehetne ilyet készíteni, amiből színére nézve is annyira hasonlít. És minél többször látja az ember, annál több és több szépséget fedez fel benne.

A szent Márk-tér, a szent Márktemplom, a procuraciák épülete, a királyi palota, a lodzsiák bámulatosan szépek. Ez a hely vagy inkább tér, a legértékesebb része Velencének,

ahol a festéket, az ötvös munkák, az ékszerek, a drága kövek, ipari és kereskedelmi remek cikkek úgy felhalmozódtak, hogy ha véletlenül elsüllyedne a tér, mérhetetlen kincsbánya kerülne a tenger fenekére, pedig a gyönyörű szent Márk templom sűppedései arra mutatnak, hogy ez a szomorú idő is bekövetkezhet k.

A palazzó ducale (docae palota) belső termeiben felhalmozott festészeti kincsek egyenként és összesen Velence dicsőségét hirdetik. Egyetlen festészeti műresem sem jelszi a Velence történetében előfordult szerencsétlenségek vagy csatavesztések történetét. Veronca, Tintoretto, Tizian, Tiepolo, Bellini és még a többi festészek és velők a szobrászok a dózsák, Velence nagyjai megrendeléseik folytán ezeknek történetét örökítették meg és bele illesztették Velence történetébe.

A velencei sovinizmus örökeletű marad, mert nagy alkotások tartják fent az idők végeig.

A templomok is támogatására jönnek a sovinizmusnak, ezekben a szobrászat alkotásai számbelilg felülülják a festészetet; a Velence teréről hiányzani látszó szobrok a templomok külső részén és belsejében találhatók [fel, annyira, hogy némelyik templomban a szobrok mennyisége úgy hat a szemlélőre, mintha túlszűlt volna.

A templomok festett képeinek számos műremekén ott áll a megrendelő dozse vagy pat-

ricius alakja is, amint a mindenhatót imádja, avagy a kereszthez és a szűz Máriához fohászkodik.

A tereken álló szobrok mint a Colleoné, a Victor Emánuelé, a Goldonié, gyönyörű alkotások; a Zsardinspublico (népkert) bejáratánál áll Garibaldi József, a grand Canale felé Francesco Querini, bent Augusto Modena álló szobra, Wagner Richard és Verdi mellszobra.

A Zsardino publicoban van a festészeti és szobrászati kiállítás, melynek nemzetközi (internationale) nagy pavillonjában az olasz és más külföldi festészek és szobrászok alkotásai vannak összegyűjtve.

A nemzetközi tárlat mellett van a magyar pavillon »Ungheria, Magyarország, Hongrie« című felirással, a pavillon kölsége meglepően szép, belsejében azonban magyar szót nem lehet felledezni, hogyha kálauza van segítségünk, németül kell beszélnünk, pedig bent a termekben Lányi szobra, Pörge Gergely, Pacskó Ferenc, Skuteczky Dóme, Spányik, Katók, Zempléni Tivadar, Szilányi és sok más magyar festő képei vannak kiállítva, a szobrászati művek között kitűnő alkotás a *Zeneadonna* a földön.

A magyar pavillon közelében áll az angol, e mellett a bajoc festők pavillonja.

A magyar pavillonban vannak ötvös munkák, márvány és majolika-dísz tárgyak is, melyek

és társadalmi uton minden előfeltétel biztosítandó arra nézve, hogy a termelés fokoztassék és ez által a gazdasági tevékenység minden részének boldogulása egyaránt előmozdítassék. Ugyancsak gazdasági megerősödésünket és a szociális viszonyaink javítását célozzuk a már megkezdett telepítési és parcellázási akciónak helyes irányban való folytatásával és az idevonatkozó kérdéseknek törvényhozási uton való rendezésével.

Könnyű ráismerni ebből a passzusból Serényi Béla gróf programjára, a mely röviden az, hogy emelni kell a termelési átlagokat. Sajnos, még mindig nagyon keveset tudunk arról, hogy ezt a nagy és szép célt milyen eszközökkel igyekeznek elérni. A gazdasági ismeretek terjesztése kétségtelenül legegyszerűbb feltétele a sikernek, e részben aligha tehet a kormány jobbat, mint végrehajtja Apponyinak a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatát. A termények értékesítésének szervezése körül hathatós segítséget adhat a kormány, ha követi az osztrák kormány példáját, mely a termény és állatértékesítés céljaira az osztrák mezőgazdaságot 9 éven át évi 6 millió koronával támogatja.

Nem emlékezik meg a trónbeszéd a szövetségi mozgalomról sem, mely pedig ugyszólván ekevasa a szociális politikának. Talán csak nem a kereskedelmi egyesülés kritikájától való tartózkodás szülte ezt a feledékenységet? Nem kívánjuk a trónbeszédtől az aprólékos részletezést, de nem veheti rossz néven a földmivelésügyi miniszter, ha őt magát a közkíváncsiság egy kissé hosszabb és fárasztóbb sétára fogja felhívni, az átlagtermelés emelésének reményteljes problémája körül. Várjuk, hogy kielégítően fogja interpretálni a trónbeszédet. kitölti annak hézagait, s tervbe vett reformjával közelebből megismerteti az országot.

A kereskedelmi kormány közlekedési eszközök (közutak, vasutak) fejlesztését tekinti főfeladatának s ezt csak helye-

selni lehet. Alighanem rossz időben áll azonban elő Hieronymi a hajózó csatornák tervével, mert hiszen legszükségesebb befektetésekhez is a'ig tudunk jószívű hitelezőt találni, a pénzszegénység olyan nagy, hogy e címen az Országos Központi Hitelszövetkezettől is visszavették az öt millió koronácska betétet és Lukács László állandóan könnyezik. Nagy hiányát érezzük a börzereformra való utalásnak is. pedig e kötelesség a kormányt szerződés szerűleg terheli.

Megnyugtató a trónbeszédnek a választójogra vonatkozó kijelentése. Ebben az egy pontban határozott irányt fejez ki és programot láttat a trónbeszéd.

A közgazdasági politika terén azonban aligha világosabban látunk a trónbeszéd fáklyagyújtása után, mint láttunk azelőtt. Ahány pont, annyi nyitvahagyott ajtó, ahány mondal, annyi kérdésjel.

A trónbeszédre a felirat ad visszhangot, a kormány felirati javaslatának kell tehát a trónbeszéd bővebb magyarázatát adni, kitölteni az általános kereteket konkrét és gyakorlati reformok felsorolásával. S meg kell vallanunk, a kormány és a törvényhozó testület szerencsés helyzetben vannak, mert számukra a trónbeszéd elegendő mondani valót hagyott.

Tizenyolc petíció.

A Kuriához tegnap délig a következő tizenyolc képviselő mandátuma ellen érkezett be petíció:

Rakovszky Istvan, Csorna. Dr. Janiga János, Szabadka II. Heincz Hugó, Selmec- és Bélabánya. Dr. Ostffy Lajos, Celldömölk. Muzslai Gyula, Nógrád. Rudnai Alajos, Privigye. Dr. Konyevics Dávid, Zombor. Kálmán Gusztáv, Zsolna. Kálmán Gusztáv, Kolozsvár I. Szutrély Lipót, Bácsalmás. Dr. Mocsári Sándor, Sümeg. Jákóy Géza, Ugod. Dr. Barsay Andor, Déva. Holló Lajos, Félégyháza, Lengyel Zoltán, Zilah.

Frey János Pécsvárad. Beöthy László Hosszupályi. Barsay Andor, Déva.

A hosszupályi kerületben Fisch Ernő függetlenségi és 48-as pártival szemben Beöthy László, munkapártit választották meg 21 szótöbbséggel.

A kisebbségben maradt párt a mandátum ellen petíciót nyújtott be, Aigner Adolf és Szegheő Gábor dr. ügyvéd meghatalmazottak után. A petíció főbb adatai a következők: A kérvényezők azért kérik első sorban a választás érvénytelenítését, mert a szavazatszedő küldöttségek és helyettes elnökei egyrészt a képviselő ellenjelöltjére leadott érvényes szavazatokat törvényellenesen visszautasították vagy semmiseknek nyilvánították, másrészt pedig mert a képviselő javára a törvény szerint érvénytelen szavazatokat fogadtak el.

Főnálló és megszűnt összeférhetetlenségek. A képviselőház tegnapi ülésén a korelnök bejelentette, hogy házszabályok 21. §-a alapján a következő képviselők jelentették be, hogy a képviselőséggel összeférhetetlen állásban vannak: Namesny Mihály, Rakovszky Iván, báró Nyáry Altonz, Horváth Mihály, Vagyon Árpád, Bogdán Zsitkó, Kostyál Miklós, Szász Károly, Szcitovszky Béla, ifj. Molnár Viktor és Slezák Lajos. Ezek a képviselők a bizottságok és a plénum tanácskozásaiban addig nem vehetnek részt, amíg összeférhetlenségüket meg nem szüntetik. Összeférhetetlen állásuk megszüntetését bejelentették: Nagy Sándor, Szabó János, Madarassy-Beck Gyula, Lukács György, Rónay Jenő, Varga Gábor és Ertsey Péter.

Elhalasztják a felirati vitát. A munkapárt folyosóján ma betelvezett tényként beszélték, hogy a felirati vita ezuttal elmarad és a kormány előbb az államszükségleteket intézeti el.

Ennek folytán első sorban a folyó évre szóló indemni letárgyalása, aztán pedig az ujoncállítási javaslat következik. Csak ha ezekkel végzett a ház, következnek a felirati vita, majd a román kereskedelmi szerződés és a népszámlálási törvényjavaslat tárgyalása.

Ezek után következik a delegáció tagjainak megválasztása és ha a pénzügyminiszter

közül a velencei kereskedelmi kamara három értékes tárgyat vásárolt.

Felette kár, hogy magyar iparosaink és kereskedőink oly kevéssé látogatják Velencét, pedig itt az iparcikkek, csipkék, mozaik tárgyak fiomságát lehetne elsajátítani, bezzeg látogatják a németek és angolok.

Június 16—18-ig ünnepelt Velence. Ünnepelte a Nagy Itáliának kis termetű királyát III. Viktor Emánuel, aki eljött a kiállítás meglátogatására.

Június 16-án éjjel előtt érkezett vasuton és 18-án éjjelkor távozott, tehát jövelele és távozása alkalmával nem fejtettek ki nagy parádét a fogadásnál és bucsuzásnál.

Hanem 17-én este, amikor ez az iparos és kereskedő nép felszabadult a mindennapi élet küzdelmeitől, a szent Márk-téren ember ember hátán tolongott. A tér ki volt világítva, két zenekar felváltva játszott, a legelső zenedarab a királyhimnusz volt, a nép a királyi palota elé sereglett, hurrál és evival kiáltásokkal és falrengető tapsal adta tudtára felséges urának, hogy látni óhajtja és a király megjelent palotájának erkélyén, leirhatlan lelkesedés fogadta, melyet a király kézzintessel köszönt meg.

Ekkor aztán megjelent az eső is, hogy a lelkesedő tömeget szétzavarja.

Az eső szüntével kürtösök mentek fel a szent Márk templom erkélyére, alant pedig, a befejezéshez közeledő campanile előtt 80 tagból

álló énekkar zendített rá az olasz himnuszra a kürtösök közreműködése mellett, a szentmárktér bibortényben uszott, a Morea, Kandia, Cyprus sziget meghódításának emlékére felállított három árbocról a háromszínű keresztoszol olasz lobogót lengette a szél a nép és királya üdvözlésére.

Ugyanezen napon délután meglátogatta a király a kiállítást, majd 19-én délután újból meglátogatta azt, megtekintette a magyar, angol és bajor pavilonokat; a magyar kiállításból a nemzetközibe ment, ahol a kiállítás felügyelő vezetői kalauzolták. Innen a nép ki volt zárva.

A kiállítási pavilonokon kívül, a gyönyörű parkban, a nép köréje gyűlt, hurrál és eviva kiáltásokkal és tapsokkal kísérte hajóját, mely azután a szent Márk-térre, a királyi palotáig vitte.

Este újból tolongott a nép a királyi palota előtt, újból látni kívánta királyát, aki engedve népe óhajának, megjelent az erkélyen, ahol hatalmas hurrál eviva! kiáltás és taps fogadta. Még valamit a Lidórol!

Ez a hatalmas homokzátony most már kezd benépesülni, itt vannak a tengeri fürdők, hatalmas hullámveréssel köszönti a tenger a fürdőzőt; épületei modernnek, több mint minden második ház vendéglő.

A legnagyobb vendéglője a Hungária, melyen az albergo, a hotel cím diszlik, azonban az »É terem« hibátlan magyar feliratu, villamos vasuti kocsi száguldanak a fővona-

lon, a reclam hirdetések nem utolsója a »Hunyady János« felírás rajtok, melyet kísér az »aqua purgativa naturale.«

Az őthon sokat emlegetett fényűzés itt nem látszik meg.

Értesülésünk szerint majd csak augusztus hónapban fog az megjeleni, amikor esténként a Lidóváros asszonyai díszelnek a — Lidón.

Van színháza is a Lidónak, de vannak árnyas fasorai is, járdája azonban még mindenütt a nálunk olyan kevésre becsült homok.

Nevezetes hely a cimteró (temető), mely Velencéhez közel, egy szigeten van. A bevezető vonalában áll a templom, mely állandóan fel van ravatalozva, mivel Velence több mint 160,000 lakosa ezt szükségessé teszi.

Hatalmas ciprusfák szegélyezik az utat, melyek között a temetési menet a köztemetőbe jut.

A bemenetnél hosszan elnyúló falakban vannak a kripták a vagyonosak számára, szép domborművek jelzik az élők kegyeletét. Itt nyugszik Querini is, kinek szobra a zardínó publicóban áll, ez a sarki utazó vezette volt az abruzzi herceg hajóját és visszatért Velencébe meghalni.

A temető gondosan van beosztva, hogy legyen hely a későbbiek számára, a rég elhunytaknak csontjait az Ossario (csontház) fogadja be.

Dús László.

óhajtja, az új kölcsönre vonatkozó törvényhozási felhatalmazás tárgyalása.

Minthogy a ház alakulása holnap befejeződik, a kormány már a holnapi ülésen de legkésőbb szombaton beterjeszti a törvényjavaslatokat és ha a bizottságok hétfőn, kedden elvégzik az indemnitás elkészítését, úgy szerdán megindul az indemnitás vitája és ezzel a ház érdemleges, rendes tanácskozása.

A készfizetések. Lukács László pénzügyminiszter tegnap délután 4 órakor hazatért Bécsből. Tárgyalása a készfizetések felvételéről junktimmal a bankszábadalom megújításánál, nem vezetett eredményre. Az osztrák kormány, amelyet az olasz egyetem ügye bajba kergetett, s amely bukását készíti elő, a készfizetések elodázásával csillapítja ellenfeleit. A tárgyalások azonban még nem szakadtak meg. Az osztrák kormány átiratban fejt ki álláspontját s nemsokára ezután Budapestre érkezik az osztrák pénzügyminiszter, hogy folytassa a tárgyalást Lukács László pénzügyminiszterrel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jun. 30.

A Ház elnökségének és tisztii karának megválasztása van napirenden s a többségnek és kisebbségnek ez az erőpróbája tudott egy kis élénkséget hozni a Házba. A gróf *Károlyiak* kezdeményezésére létrejött ad hoc egyesülés már magában hordja az igazi ellenzéki tömörülést, amely — ha sikerül — száz főből álló hatalmas ellenzéki pártot állít a kormányval szemben.

Nagy érdeklődéssel várják a pártönkivüli hatvanhetesek állástoglalását, ezek azonban részben tartózkodnak a szavazástól, részben pedig megoszlanak.

Ma van a június elsején lefolyt választások elleni petíciók beadásának *utolsó* napja. A képviselőház folyosóin azt beszélték, hogy a délelőtt folyamán *huszonhat* mandatumot támudtak meg, amely szám még legalább *negyvenre* fog emelkedni.

Elnökválasztás.

Neusiedler Károly korelnök 10 órakor nyitja meg az ülést. A képviselők — elnökválasztásról lévén szó — nagy számban jelentek meg. A pártok vezetői *Percel* Dezső, *Kossuth* Ferenc, *Juszt* Gyula, mindannyian jelen vannak. A miniszterek lassan szállingóznak. A legszorgalmasabbak *Szekely* Ferenc igazságügyminiszter, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter már az ülés kezdete előtt a helyeiken vannak. A korelnök a napirend értelmében legelőször az igazoló osztályok előadóit kéri fel, hogy terjeszszék be a jelentéseiket. Az előadók szám szerint kilencen sorra teszik meg jeienteiket. A Ház mindannyit tudomásul veszi.

Következik a Ház képviselőinek, elsősorban az elnökek és két alelnöknek a megválasztása. Jelöltek az elnöki állásra a munkapárt részéről *Berzeviczy* Albert, az ellenzéki pártok részéről *Apponyi* Albert gróf, az alelnöki állásokra *Kabos* Ferenc és *Návay* Lajos illetőleg *Mesko* László és *Rakovszky* István. A szavazás fehér lapokkal történik, amelyekre a jelöltek nevei vannak felírva. A névsort gróf *Eszterházy* Mihály korjegyző olvassa. A szavazás után a korelnök bejelenti a szavazás eredményét. E szerint beadatott 294 szavazat. Ebből *Berzeviczy* Albertre 211, *Apponyi* Albert grófra 78 szavazat esett s így *Berzeviczy* Albertet, a Ház megválasztott elnökének jelenti ki. Ezután az alelnök választásra térnek át.

Elnök: Következik az alelnökök választása Gróf *Bethlen* Pál korjegyző olvassa a névsort és a szavazás változatlan egyhangusággal

folyik tovább. Csak *Burgyán* Aladár nevének felszólításánál tör ki a függetlenségi párt viharos Pfüil kiáltásokban, mire jobbról tapsolnak neki.

Alelnökökké: *Návay* Lajost, *Kabos* Ferencet választották meg. Az ellenzék *Mesko* Lászlóra és *Rakovszky* Istvánra szavazott. Azután a jegyzők és a háznagy megválasztására került sor.

Jegyzőkül megválasztották! *Lovászy* Márton, *Hammensberg* László, *Szinnyei* Merse Félix, *Vermes* Zoltán, *Nyegre* László, *Rudnyánszky* György képviselőket. Háznagygyá *Angyal* József választották.

Ezután a korelnök köszönetet mondván a Háznak, a korjegyzőkkel együtt elhagyja a helyét s ezt *Berzeviczy* Albert foglalja el.

Berzeviczy köszönetet szavaz megválasztásáért, kijelenti, hogy a Ház üléseit mindenkor hazafias szellemben fogja vezetni. Végül megemlékezik *Edvard* angol királyról, *Mikszáth* Kálmánról s javasolja, hogy érdemeiket jegyzőkönyvileg örökítsék meg.

Az elnök javaslatára a Ház ezután az üléseket 10 órától délután 2 óráig tartja.

Héderváry miniszterelnök indítványozza, hogy még 6 jegyzőt válasszanak s a bizottságok tagjainak számát is emeljék fel, a Ház a javaslatot elfogadja s a jegyzők és az új tagok megválasztását a mai ülésre halasztotta. Ezzel az ülés véget ért.

A Pece rendezése.

Rendkívüli városi közgyűlése.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap, június hó 30 án rendkívüli közgyűlést tartott a Pece patak városi szakaszának rendezése és beholtozása tárgyában.

A bizottság tagjai közül mintegy 50-en voltak jelen.

Hlatky Endre főispán elnököt.

A tanács előterjesztette, hogy a Pece beholtozása beérkezett ajánlatok között a legolcsóbb a *Rosenberg* Izsó ajánlata a betonra, 150.840 koronával; a vasmunkákra pedig *Táray* és társai 2109 koronával. Felemlíti a tanács, hogy a *Rosenberg* ajánlata nem felel meg teljesen a közszállítási szabályoknak. Ennek dacára, a dolog sürgőssége miatt javasolja a tanács, hogy a betonmunkát *Rosenberg* Izsónak, a vasmunkát pedig a *Táray* vasöntő cégnek adja ki a törvényhatóság, a felelősségi jog épségben tartásával.

Dr Adorján Emil fél, hogy ha a tanács javaslatát fogadják el, ez évben nem lesz beholtozva a Pece. A legolcsóbb ajánlat nem felel meg a szabályoknak s így felelősségi eseten nem hagyja jóvá a miniszter. A legolcsóbb is 26.000 koronával drágább az előirányzatnál. Új árlejtés tartását kívánja és indítványozza.

Rimanóczy Kálmán más véleményben van. Teljesen érti, hogy 26.000 koronával több a legolcsóbb ajánlat, mint a költségvetés; öt év óta az anyag és munka drágább. A felhozott alaki hiba szerinte nem fordult elő. *Rosenberg* a betonra szabályszerű ajánlatot tett, a vasra nem. Indítványozza, hogy a felelősségi kizárásával fogadják el a tanács javaslatát.

Balogh Döme *Adorján* indítványát pártolja. Új árlejtést hirdessenek s így a júliusi közgyűlésen végleg határozhatnak.

Rimler Károly a pályázat formabibáját nem tarja fontosnak, csak 120 korona értékű munkára nem tett *Rosenberg* szabályszerű ajánlatot. Ha elfogadják a javaslatot, holnap felküldik s utánna járnak s ha értesül, hogy kifogás van ellene, nem kezdik meg a munkát.

Dr Adorján Emil nem tarja eredménytelennek az új árlejtést. Indítványát ajánlja elfogadásra.

Köszeghy József fejtegeti, hogy öt év óta nagyban emelkedett az anyag és munka ára. A vállalkozók nagy harcra mentek, mert előcsatornázása volt ez a pályázat az általános csatornázásnak. Magyarázza, hogy formahiba

nem lényeges. Ha a felelősséget nem zárják ki, ez évben nem lesz kész a Pece.

Dr Döry Ferenc a munka sürgős elkészítése mellett van.

Dr Thury László korlátolt új pályázat kérését tartaná helyesnek.

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta, azonban a felelősségi kizárásával, *Rimanóczy* indítványának megfelelőleg,

Meggyilkolt anyós.

Kivágták a nyelvét azután felakasztották.

A bucsumi erdő titka.

Hátborzongató titokzatos gyilkosság tartja izgalomban a magyarországi járás közönségét. Péter-Pál napjának éjjelén rémes gyilkosság történt a bucsumi csendes erdőben. A gyilkosság részletei oly izgatóság és szenzációsság, hogy méltán keltenek borzalmat mindenki benn.

A gyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti:

Péter-Pál napján ünnepi hangulatban volt a magyarországi főtisztviselői hivatal mikor egy bucsumi oláh paraszt sápadt arccal futott be a hivatalba s jelentette, hogy a bucsumi erdőben egy magas fán a földtől két méternyire egy asszonyi hulla lóg. A jelentésre nyomban mozgósítva lett a csendőrség és az orvos, akik a helyszínre szállottak ki. A hullát nagy ügygyel bajjal lehozták a fáról. Az eset azonnal gyanus volt mindenki előtt, mert a hulla egy 70 éves asszonyi hulla volt s bár olyan színezete volt a dolognak mintha öngyilkosságot követett volna el, az első tekintetre nyilvánvaló lett, hogy gyilkosság esete forog fenn. A hulla ugyanis oly magasan függött, hogy ebbe a helyzetbe csakis a fára való előzetes feljutás után kerülhetett. Ezt pedig egy 70 éves asszony nem tehetette meg.

A hulla levétele az öngyilkosság fennforgását teljes n kizárta tette. Rémes látvány volt amikor a hulla a megjelent hatóság előtt feküdt. A 70 évesnek látszó asszonyi hulla feje össze-vissza volt szurkálva és több helyen hatalmas ütések nyomai látszottak. A száj körül megaludt vér gyűlt össze s borzalmasan eltorzult képet mutatott.

A hatóság nyomban megindította a vizsgálatot. Ennek során megállapították, hogy a hulla *Gále* Mária 70 éves bucsumi asszonyi hulla. A vizsgálatot *Bucsuma* községbe helyezték át. Itt megállapították, hogy *Gále* Mária vejevel *Petrilla* *Vasziléval* lakott együtt. Közös házában laktak már évek hosszú sora óta. *Petrilla* nem valami jó viszonyban élt az anyósával, mert ez izgága és házsártos természetű asszony volt.

Velük lakott még *Petrilla* felesége és *Petrilla* katona sorban levő fia. A főtisztviselő és a csendőrök azonnal kihallgatták a meggyilkolt hozzátartozóit, ezek azonban tagadnak mindent.

A hatóság megállapította, hogy a gyilkosságot *Gále* Mária lakásán követték el. Előbb lefoglalták az asszonyt, hogy ne tudjon segélyért kiáltani, kivágták a nyelvét, aztán addig ütötték, míg az asszony eszméletét elveszítette. A magával tehetetlen asszonyt összeszurkálták, s mikor már meghalt, az éj leple alatt az erdőbe szállították és ott az ut mentén egy magas fára vitték fel s ott felakasztották, hogy úgy tűntessék fel a dolgot, mintha öngyilkosság történt volna. A gyilkosok azonban a hulla oly magasra találták fölakasztani, hogy ezáltal megsemmisítették az öngyilkossági látszatot.

A hatóság a tegnapi nap folyamán még nem tudta kipuhatólni a gyilkosokat, mivel azonban a körülmények *Petrilla* *Vaszi* családját gyanuba hozták, *Petrillát*, valamint ennek feleségét és fiát lelartóztatták.

A gyanút nagyban megerősíti az a körülmény is, hogy *Petrilla* szeméjén vérfurkát találtak, melyeknek eredetét nem tudták igazolni.

Repülőverseny Nagyváradon.

Két napra összeállított program.

Mégis csak meglátja Nagyvárad város közönsége is a technika legújabb vívmányát, a repülést.

Lipscher Lipót impreszárió, aki állítólag biharmegyei, hosszabb beadványban kért engedélyt Nagyvárad várostól, hogy két napos repülő versenyt rendezhessen.

A verseny július hó 16-ára és 17-ére van kitűzve, a Bónai-kúti nagy gyakorló téren.

Lipscher Lipót az engedélyen és területen kívül erkölcsi támogatást kér a vároától, továbbá kéri, hogy a város gondoskodjék a rendtartásáról, a repülőgépek őrzésére állandó őrt kér, valamint arra is kéri Nagyvárad városát, hogy keresse meg a m. kir. államvasutak igazgatóságát arra, miszerint a verseny alkalmából kedvezményes vasúti jegyeket bocsásson ki. Ezáltal az idegenek idejvetelét akarják megkönnyíteni.

A versenytéren buffet. árusátrakat is állítanak fel.

Előzőleg, július 10. és 11-én Debrecenben lesz a repülőverseny, s ez alkalommal, mint már említettük, távrepülés lesz. Debrecenből Nagyváradra és vissza. Lipscher kijelenti, hogy a versenynél előre tudatni fogja, mikor érkezik a repülőgépek Debrecenből Nagyváradra.

A Nagyváradon rendezendő versenyek programját a következőkben állapította meg s jelentette be Lipscher Lipót a városnál:

I. nap, július 16.

1. A gépek bemutatása. (Blériot monoplán, Santos Drumont monoplán, Clement Bayard-biplán).
2. Magassági repülés. Bemutatja Crochon Alfréd.
3. Körverseny két repülőgéppel. Felszállnak Ralph Armand és Versepy Gusztáv.
4. Gyakorlatok a levegőben.
5. Uazó versenyek. Felszállnak a közönség köréből jelentkező aviateurok.

II. nap, július 17.

1. Két magassági verseny repülés. Résztvesznek Ralph és Versepy.
2. Repülési gyakorlatok, Crochon és Ralph.
3. Távverseny. Az aviateurok a legtávolabb fekvő helyekre repülnek gépeikkel.
- Időtartam-verseny. Résztvesznek Ralph, Versepy és Crochon.
5. Felszállás a közönség köréből jelentkező utasokkal.

A városi tanács tegnap foglalkozott a kérelemmel s a repülő versenyre az engedélyt megadta. Kedvezőtlen idő esetén a versenyt a következő két napon, azaz július hó 18. és 19. én tartják meg.

A város gondoskodik a rend fentartásáról és a gépek állandó őrzéséről, de a rendőri díjakat előre köteles az impreszárió lefizetni a főkapitánynál, valamint köteles az esetleges baleset anyagi felelőssége szempontjából a verseny előtt 5000 koronát letenni.

A katonai parancsnokságot szintén megkeresi a városi tanács, hogy a szükséges területet engedje át a verseny céljaira. A buffet felállítását, valamint képes levelezőlap, program stb. árusítását engedélyezte.

Kikötötte a városi tanács, hogy a vállalkozó köteles a bruttó bevétel 10 százalékát valamely városi jótékony célra adni.

UJDONSÁGOK.

* **A főispán Budapesten.** Hlatky Endre Nagyvárad város főispánja több napi tartózkodásra Budapestre utazott.

* **Fegyelmi vizsgálat egy elmebajos ellen.** Evekkel ezelőtt Szendy Kálmán városi végrehajtó kezén eltűnt a behajtott pénz

egy része. A polgármester azonnal felfüggesztette a végrehajtót s megindította ellene a vizsgálatot. Időközben azonban Szendy Kálmán elméje elborult s most is az élő-halottak körház-utcai házában van gondozás alatt. Az orvosok nem tudták megállapítani, hogy a sikasztás idejében ép elméjű volt-e az öreg Szendy, vagy akkor már elmebajos volt, ezért dr. Thury László városi főügyész indítványozta, hogy az elmebeteg ellen szüntessék be a fegyelmi eljárást. A fegyelmi választmány tagjai azonban ezt nem fogadták el, hanem a vizsgálat folytatását határozták el, arra nézve, hogy akkor a k. rnyezetében levők nem észlelték-e, hogy elméje nem tiszta.

* Elpusztult a király tokaji szőlője.

Debreceni tudósítónk írja: Több debreceni szőlőbirtokos, akinek a Hegyalján nagyobb kiterjedésű szőlőjük van, a pusztulás hírére oda-utaztak. Tegnap tértek haza s rémes képét festik Hegyalja, különösen a tokajvidéki bortermő területek katasztrófájának. Tokaj felett tudvalevőleg a királynak is nagy szőlője van, amelyet szintén nem hagyott érintetlenül a jégverés. A híres tokaji királyi szőlőben alig maradt egy-két tőke a földben. A merre a szem elláthat, mindenütt a földön hevernek a gyönyörű fejlődésnek indult fűrtök a király szőlőjében. A hatalmas zivatar olyan esővel járt később, hogy a szél által kitépett tőkét az ár lesodorta a hegyről. Azt állítják a szőlősgazdák, hogy a király szőlőjét épp úgy mint a többi elpusztult területeket újra kell ültetni. Egy bizottság járt tegnapelőtt a tokaji szőlőhegyeken. A bizottság sorában volt Windischgrätz herceg is Sárospatakról. Mikor a szörnyű pusztulást látta a király szőlőjében, így kiáltott fel: — Ez a csapás szörnyen le fogja sújtani ő Felségét, mert birtokai között a tokaji szőlőjét szerette legjobban. Nem is tudom, hogy fogják értékre adni, hogy kedvelt italának termőhelye elpusztult. A király szőlőjében sem lesz szüret az idén.

* A táblabírók a Püspök fürdőben.

Pompás, előkelő mulatság színhelye volt Péter és Pál napján a Püspök-fürdő. A kir. tábla bírói kara, mint az előző években, most is összejöttek társasestélyre, mielőtt a nyári szünetre szétmennének. A táblabírók családjaikkal, továbbá a kir. táblához beosztott jegyzők már a kora délutáni vonattal mentek ki. Hangos volt a fürdő parkja és a sétánya az előkelő társaságtól. A vacsora alatt talpraesett tőstök voltak, majd táncra kerekedett a fiatalság s az utolsó vonat indulásáig pompásan mulatott az előkelő társaság. Kernács János fürdőbélő mindent elkövetett, hogy a régi jóhírnevéhez méltóan lássa el vendégeit, akik teljes elismeréssel adóztak a pompás, minden tekintetben kitűnő ételek és italokért, valamint a kiszolgálásért.

* Lopják a katonai kincstárt.

A múlt hó 24. én névtelen levélben felhívták a rendőrség figyelmét arra, hogy a Léderer- és Kálmán-gyár kismajorjában a munkások, valószínűleg a katonai kincstár élelmezési raktáraiból kikerült élelmi cikkeket potom áron árusítanak. A rendőrség a feljelentés folytán a nyomozást megindította és annak során letartóztatta Mihale Péter, Tinka Péter és Prázsa Mihály tehenészeket, akiknek lakásán mintegy 100 korona értékű kávékonzervát, cukrot, rizst, lisztet és zsírt találtak. A letartóztatott egyének beismerték, hogy körülbelül 1909. december óta folytatták e jövedelmező mellékfoglalkozást s hogy a 37-ik cs. és kir. s a 4. sz. honvédegyalozezred szakácsaitól vásárolták apródonkint az élelmi cikkeket. A rendőrség az esetről értesítette mindkét ezred parancsnok-

ságát s most a katonai részről folyik a vizsgálat a tolvaj szakácsok ellen. Az ellopott élelmezésértékét még ezideig megállapítani nem lehetett, valószínű azonban, hogy a hosszú időn keresztül folytatott lopások érzékenyen megkárosították a katonai kincstárt. A kérekerült orgazdákat a rendőrség a múlt hó 29-én átkísértette a helybeli királyi ügyészség fogházába.

* **Soroznak a megyében.** Még ugyan jó messze vagyunk a katonai létszám megszavazásától, azonban ez nem akadályozza meg a kormányt abban, hogy a sorozás előkészületeit meg ne tegye. A tervezet már csaknem mindenütt készen van. Ezek szerint a sorozás július 13-án kezdődik és szeptember 1-én ér véget. Azonban a járásokban, ahol a sorozásokat július 13. án nem lehet megkezdeni ott július 28-ára fogják halasztani. Biharmegyében ilyen a béli járás lesz.

* **Szép meteorhullás.** Margitán gyönyörű természeti tűnemények voltak tanúi tegnapelőtt este Margita község lakói. Este 9 és 10 óra között egyszerre tüzes égi test jelent meg az égen s gondolat sebességgel száguldott északról délnek. Az égitest fél méter átmérőjűnek látszott s a fénye oly meglepő szép volt, hogy az embereket csodálatra ragadta. Mennél jobban közeledett az izzó test a földhöz annál nagyobb és fényesebb lett s mintegy 3 percre az egész Margitára nappali fényességet árasztott. A pár percig tartó gyönyörű tűnemény után több margitai ember vállalkozott rá, hogy megkeresi a tüzes testet, mely úgy látszik, mintha Margita határában esett volna le.

* Csendőrvallatás elől a halálba.

Hogy a m. kir. csendőrség a gyanuba fogott egyénekkal nem valami finom, keztűs kézzel bánik, az már egyszer bizonyos dolog. E mellett érvelni igazán fölösleges volna. De akár igaz ez, akár nem, megdönthetetlenül áll az, hogy a köztudat e csendőrvallatásokat valami kinszenvedéses, hátborzongató, véres színben képzelel el. Ha csak rágondol, mindjárt sötét kinzókamarák, csipővasak, spanyolcsizmák stb. jelennek meg előtte, hogy a nádpálcáról és bikacsokról ne is szóljunk. Hogy mily félelmetet determináló ereje van e vallatásokról kifejlődött köztudatnak, szomorúan bizonyítja az alábbi eset, mely Étesden történt a minap. Egy szegény műveletlen, román kocsis, valami Turkus Gábor nevű felakasztotta magát, mert meghallotta, hogy a csendőrség valami kis csip-csup ablaktörési ügyben ki akarja hallgatni. A legény e hír hallatára annyira megijedt, hogy a legelső fűzfára, amelyet talált, felakasztotta magát.

* **Eltűnt sertés.** Hendzsel Lajos korcsmáros panaszt tett a rendőrségen, hogy a Szarvassor 13. sz. a. lakásának udvaráról 110 kgr. sulyu, fehér szőrű kövér disznója eltűnt. Hendzsel a disznót este 7 órakor keresni kezdte, azonban sehoh sem találta. Miután a környéken többen látták, hogy zülött kinézésű egyén egy kövér disznót hajtott, valószínű, hogy a Hendzsel disznója ilyen módon tűnt el. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **A cipőgyár tolvaja.** Moskovits Far- kas és társa cipőgyár r. t. képviselőjében Aradi Andor gyárvezető feljelentést tett Kelemen György cipészegéd ellen, azzal gyanúsítva, hogy a cipőgyárból bőrárakat lopott el. A megtartott házkutatás eredménye szerint a gyanu alaposnak bizonyult, mert Kelemen György lakásán mintegy 30 koronáért bőr-árut találtak, amelyekre vonatkozólag Kelemen beismerete, hogy a Moskovits-féle cipőgyárból vitte el. A rendőrség Kelemen Györgyöt letartóztatta s a nyomozást ez ügyben tovább folytatja.

* **Két öngyilkossági kísérlet.** A tegnapi nap folyamán két öngyilkossági kísérlet is történt. Az egyik délelőtt 9 óra tájban történt és elkövetője Csengeri István 15 éves fiú, aki 4 fillérért lugkövet vett és azt egy üres sörös üvegben feloldotta. Mikor az oldat egy részét megitta, a közelében játszó pajtásaira reákiáltott, hogy mondják meg a szüleinek, hogy ő szódát ivott, Csengeri István könnyebb sérelmével beszállították az izraelita kórházba. — A másik öngyilkosjelölt Juhász Gyula férfi szabó tanonc volt, aki gazdájának Szilárdy Ernő férfi szabónak Rákóczi uti üzletében egyik félreeső helyen felakasztotta magát. Az öngyilkosságot hamar észrevették, még mielőbb komoly következményei lettek volna. Juhász Gyulát a zinegről levágták.

* **Térzene júliusban.** A 101. gyalogezred zenekara 7-én a Szent László téren, 14-én és 28-án a Bémer téren, 21-én a Széchenyi-téren térzenét ad. Mindenkor este 6-tól 7-ig.

* **Elveszett** egy fehér, sárga foltos, rövidszőrű, nagy himvizsla. Megtaláló, vagy nyomra vezető illő jutalomban részesül, Nagyvárad, Sztaroveszky utca 3. sz. alatt.

* **Ki akar rendőr lenni?** A rendőrségen több rendőri állás van üresedésben. Akik ez állásokat elnyerni óhajtják, pályázati kérvényeket mielőbb nyújtsák be Gerő Armin rendőrtörök kapitányhoz. Feltételek: 1. Magyar állampolgárság. 2. 20. éven felül és 40 éven alul levő életkor. 3. Tökéletes egészség, erős testalkat, megfelelő külső, ügyes magatartás. 4. Fedhetlen előélet. 5. A magyar nyelv tökéletes kiírása, legalább is oly mérvben, amennyi írásbeli jelentések és tudósítások megfogalmazásához szükséges.

* **Szégnyen elől a halálba.** Hegyköz-Száldobágyról jelenti tudósítónk: Tegnap délelőtt Debreczeni Mariska 20 éves leányt a szobában felakasztva találták. Öngyilkosságának oka valószínűleg szerelmi bánat.

* **Borsalino,** Pichler és angol kalap tavaszi újdonságok **REICHARD ARUHÁ-ZABA** megérkeztek, hol legegészségszerűbb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

x *Finom uri fehérmű és minden uri divat és kalap újdonság megérkezett*

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők. 150

x **A Lloyd kávéház** nyári kerthelyiségében június hó 29. és 30-án, július 1. és 2-án a következő igen érdekes mozgóképek újdonságok lesznek bemutatva: 1. Téli uszóverseny. 2. Rio de Janeiro. 3. Diszszemle a vérmezőn. 4. Szamárfülek. 5. Pali mint Messinger boy. 6. Ezüst tallér. 7. Két vetélytárs. 8. Mária Antionette. Belépti díj nincs, kezdete este 9 órakor. Kitűnő italok-ról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Orley* kávéház tulajdonosok. 39

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframméget és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világítást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolframméget* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

* **Kozmetika.** A kozmetika gyógyintézetben (Rákóczi-ut 5.) szigorúan orvostudományi alapon mindennemű *arc és szépség-hibák* feltétlenül sikerrel kezelhetők. A pattanásos májfoltos, szeplős arcok ideális tisztává válnak, archegek eltűnnek, hajhullás megszűnik, eredeti színe visszaadható. A korai arcráncok elsimítása, ugyancsak az orr s egyéb arcrészek elferdítése meglepő szépen kiigazítanak. Olvasóinknak ajánljuk ezt a gyógyintézetet.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpádlás nélkül is készít **kitűnő hiru** nevű

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

(Fekete Sással szemben).

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Vig özvegy. Fedák Sári utolsó fellépte.

Szombat: Szép Galathea, Cabaret. Medgyasszai Vilma első fellépte.

Vasárnap d. u.: Piros bugyeláris. Népszínmű; este: Elvált asszony. Medgyasszai Vilma második fellépte.

Hétfő: Szenes legény. Szenes leány. Cabaret. Medgyasszai Vilma utolsó fellépte.

Fedák Sári és Király Ernő. Ma este bucsuzik el négy esti vendéggjáték után Fedák Sári a nagyváradi közönségtől. Az utólról hírhedt Zsazsa, aki jobban ismeri a közönség lélektanát, mint Magyarország valamennyi színházi embere szenzációs diadallal vonult be a közönség szeretetébe. Valamennyi estén zsufolt ház tombolt a Sári lábainál. Soha még ilyen Fedák-láz nem lobogott Nagyváradon. Ma este még az is fokozza a Vig özvegy előadásának érdekességét, hogy Danila szerepét Károly Ernő é Király-Színház kiváló énekes bonvivántja játssa.

A Luxemburg grófja 25-ik előadása Lehár fülbemászó, divatos muzsikája diadalmasan járja be az egész világot s mindenütt, ahol egyszer megcsendülnek ezek a népszerű szép melódiák, vége se hossza az ünneplésnek. A Vigözvegy után most a Luxemburg grófja járja diadalmas körutját. Nagyváradon vasárnap délután adják elő 25-ötödösztör a pompás darabot, amelyet ez ideig mindig zsufolt ház nézett végig. A jubileumi előadás az első szereposztással félhelyárral vasárnap délután lesz s ez a kedvezmény kétségtelenül zsufolt házat vonz a színházba.

TANÜGY.

Beiratások.

A főgimnáziumban. A nagyváradi prem. főgimnáziumban az 1910—1911 iskolai évre szóló beiratások a következő sorrendben mennek végbe: június 30-án az V. IV. A., B. július 1-én a III., A. B., és a II. A., B. július 2-án az I. A., B., osztályok tanulóit vesszük fel, még pedig első sorban a helybeliek, azután a vidéki katolikusokat, majd a vidéki más vallásukat és végül az ismétlődőket. A beiratások ideje a jelzett napokon fél 9-től 11-ig tart. Nagyvárad, 1910. június hó 29-én. Az igazgatóság.

A főreálban. A helybeli állami főreáliskolában a beiratkozás i. é. július hó 2-án (szombat) reggel 8-tól déli 12-ig lesz. A beiratásnál fizetendő díjak összege 16 korona.

Azon tanulók, akik az I. osztályba akarnak beiratkozni, a következő okmányokat kötelesek magukkal hozni: a IV. elemi iskola elvégzéséről szóló bizonyítványt vagy könyvecskét; születési bizonyítványt, himlőoltási bizonyítványt. A többi osztályba a tanulókat a mult tanévi bizonyítvány alapján vesszük fel. Az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

A pervesztes kincstár. Pár évvel ezelőtt halt el *Fekete Gerenc* nyug. takarékpénztári tisztviselő, akinek a Bémer-téren volt egy kis háza, a mai Központi Takarékpénztár helyén. Az öreg urnak senkije nem volt s egész vagyont, mintegy 160.000 koronát Dániel Lajos takarékpénztári tisztviselőnek, mintegy 18.000 korona értékű értékpapírt pedig régi lakójának: Léway István borbély iparosnak hagyta. Az állam azonban igényt tartott a hagyatékra, s pert indított. Most ért véget a hosszú per és pedig Dániel Lajos és Léway István javára, s a kir. kincstárt elutasította tegnap a kir. Curia a keresettel. Tehát mindhárom forumon a kincstár lett a vesztes. Dániel Lajost és Léway Istvánt dr Szokoly Tamás ügyvéd képviselte.

TÁVIRATOK.

A nyitrai nagy léghajószerecsétlenség.

Nyitra, jun. 30. A reggeli lapok hirt adnak arról, hogy a »Hungária« nevű katonai léghajó, mely tegnap reggel szállt föl, Nyitra közelében leszállt, de leszállás után fölrobbant. A léghajó utasai voltak Hoffory százados és Hofstedter főhadnagy. Az explozió folytán Hofstedter veszedelmesen megsérült, míg a százados sértetlen maradt. De, mint újabb távirat jelenti, azok közül, akik a léghajót annak leszállásánál körülállták, nagyjából mezei munkások, tizenötön égési sebeket szenvedtek. Az explozió ugyanis oly hirtelenül és váratlanul következett be, hogy senkinek sem volt módja a menekülésre. A szűkszavú tudósítás csak annyit mond, hogy az egyik mezei munkás vigyázatlansága folytán keletkezett a nagy szerencsétlenség. Azok közt, akik megsérültek, voltak munkások is.

Alhir Hofrichter haláláról.

Bécs, június 30. Itt ma az a hír volt eltorjedve, hogy Hofrichter Adolf a möllersdorfi katonai fogházban ma reggel szélütés következtében meghalt. Táviratban és telefonon tett kérdésekre a fegyintézk igazgatója kijelentette, hogy a hírből egyellen szó sem igaz.

Merénylet a vasut ellen.

Berlin, június 30. Lünen rajnavidéki városban sajtószertű merényletet követtek el az állomási épület ellen. Egy ismeretlen ember a lokomotív szinben befűtött egy lokomotívot, amellyel azután nekiment az állomási épületnek s itt leugrott a lokomotívról és nyomtalanul eltűnt. A merénylő a legnagyobb fokig fejtegte a gőzt s a fékezőt megrongálta. Már szinte elkerülhetetlennek látszott a lokomotív szétrobbanása, amikor egy gépésznek az utolsó pillanatban volt annyi lélekienléte, hogy felugrott a lokomotívról és visszavezette a szinbe.

Orosz japán egyezmény.

Pétervár, június 30. Oroszország és Japán között legközelebb vasuti egyezség fog létre jönni a mándsuoországi vasutak tarifája és üzemei dolgában. Nem igaz az angol lapoknak az a híre, hogy a két nagyhatalom között legközelebb politikai megegyezés is létre fog jönni.

NYILTÉR.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Fontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, július 1.

A gabonatőzsde.

50 kilogramonként.

Buza októberre —	—	9.25
Rozs októberre —	—	6.81
Zab októberre —	—	7.30
Tengeri júliusra —	—	5.25

Irányzat: Lanyha.

Értéktőzsde.

Magyar hitel —	—	842.50
Osztóhitel —	—	669.—
4%-os koronajáradék —	—	92.35
Államvasut —	—	751.—
Jelzálogbank —	—	482.—
Leszámitoló bank —	—	562.—
Hazai Bank —	—	301.—
Kereskedelmi részv. —	—	738.—
Rimamurányi —	—	689.—
Salgótarjáni —	—	640.—
Közuti vasut —	—	719.—
Városi villamos —	—	375.—
Adria —	—	511.—

Irányzat: Nyugodt.

A kamara értesítései. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 42 237 VI. C. 910 sz. leirata folytán van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a bécsi cs. és kir. tüzésügyi szertér 1911. évi anyagszükségletének szállítására vonatkozó pályázati hirdetmény a »Budapesti Közlöny« f. évi június

30-iki számában megjelent. Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a m. kir. budapesti I-ő honvéd kerület hadbiztonsága a kerületbeli honvédállomásokon elhelyezett m. kir. honvédcsapatok és intézetek részére az 1910. évi szeptember hó 1-től 1911. évi augusztus hó 31-ig időre szükséges termény- és anyagjándóságai cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdet. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt délelőtt 8. délután 2 óráig megtekinthetők. Nagyvárad, 1910 június hó 29. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara Huzella Gyula, kir. ker. és iparkamarai elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

57

E szavak alig mondattak ki, midőn De Vaucourt lerogyott egy mély nyöszörgéssel és ellenfelének a kardja félig átjárta a testét s aztán e tört.

Az idegen lerántva egy csomó álhajat a fejről és arcáról, Montarbas vállára támaszkodott és szervedélyesen sirni kezdett.

— Leonie, — mondá a gróf, karjával átölelve derekát a mi barátunk a legerőteljesebb vivő. Helyette én feküdném most itt, ha kegyed közbe nem avatkozik. Leonie, kegyed most megint megmenté életemet.

A nő kitörölte a könnyeket a szeméből. — Még nem — kiáltá. Menekülünk kell, egy pillanatot sem szabad elvesztenünk. Megmeri ő érinteni, Arnold? Milyen bátor ön! Fordítsa meg a testét, huzza ki a pengét az ő melléből. Ugy! most már semmit nem bizonyíthatnak ránk. Ez a kód igazán a gondviseléstől van; meneküljünk el, mielőtt az eltisztulna!

Az elesett férfit magára hagyták, hogy segély nélkül vérezzék el, ha a gondviselés úgy akarja, s Montarbas, ki rémületéből alig tért magához, gyors léptekkel engedé magát a Wolverine által a legkevésbé járt ösvényen Párisba visszavezettetni. Pár percig tartott, mielőtt tőle

magyarázatot kérhetett álcázott viselete s a kellő időpontban történt megérkezése felől a párbaj színterén, s nem is talált a nőnél nagy hajlandóságot, hogy tettét és annak indokait előadja.

Az ily erős izgatottság után beáll a kimeredhetlen visszahatás, s Leonie ismét eléggé nő volt arra, hogy magát szégyelje és bűnösnek érezze.

— Nem tudtam más tervet kigondolni — így védte ügyét Montarbas előtt, mintha egyedül csak ő lehetne itéő bírója, ki előtt magát védenie kell. Olyan rövid volt az idő s az emberekben oly kevés az erély, ha az ügy őket nem illeti. Mit tebettem volna? Mit tett volna ön az én helyzetemben? Arnold gróf, Arnold, ne éljen el engem.

— Szörnyeteg lennék, ha ezt tenném — felelé a gróf elég becsületesen. De mégis Leonie, kegyed nem magyarázta meg, hogy mi lett Fitzgeraldtal. Ő mondta magát De Vaucourt segédjének.

— Vannak módok és eszközök, — viszonozá a nő. — Én nem fogok önnek mindent elmondani. De igen. Miért legyenek nekünk titkaink egymás között. Én ezt az irlandi ur embert szép csendesesen a Bastillebe küldtem. A dolog igen egyszerű volt, ma reggel nyolc óra előtt csukták őt el.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Nt. Holló József ref. lelkes urnak Szentjób. Az Ujságnak illető közleményét a mi lapunk nem említette, így tehát semmi célja sem volna annak, hogy — habár cáfolat alakjában is — a vert hullámokat tovább terjesszük. Ha nálunk is szó lett volna az Ujság által érintett ügyről, kész örömet helyt adnánk a cáfolatnak. Így azonban méltóztassék a nyilatkozatot azon lapoknak beküldeni, melyek az ügygel foglalkoznak: Az Ujságnak és azoknak az ujságoknak, melyek a megcáfolt közleményt esetleg átvették.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUSKICS GYULA.

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A Nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskola,

melynek érettségi bizonyítványa egyévi önkéntes katonai szolgálatra jogosít s amelynek eddig végzett 778 növendéke elsőrendű kereskedői, gyári, bankári és pénzügyintézeti cégeknek, postai, táviratai, vasuti, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást, 1910. szeptember 1-én nyitja meg 23-ik évfolyamát.

Az intézetet 1909—1910-iki tanévben 253 tanuló látogatta, köztük 150 vidéki, kiknek jó családotknál való elhelyezése ügyében dr. Kovács S. János ur a legnagyobb készséggel jár a szülők kezére.

Az 1910—1911-iki iskolai évre a szabályszerű beiratások j. é. július hó első öt napján történnek. A beiratásoknak szeptemberre való halasztása a szülőkre és tanulóakra nézve azon veszéllyel jár, hogy tömeges jelentkezések folytán egyik másik osztálynak netán szükségessé váló párhuzamosítása, részint berendezett tanterem, részint elégséges tanerők hiányában szeptemberben már keresztülvihető nem lévén, az akkor jelentkezők felvehetőek nem lesznek; míg a párhuzamosítás szeptemberre eszközölhető akkor, ha annak szüksége már július első napjaiban mutatkoznak. Szeptemberben csak kivételesen vétetnek fel tanulók, vagyis ha a szabályszerű létszám be nem telt.

Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztató«-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapon nyilvánított kívánatra az iskolaigazgató (lakik az iskola-épületben, Deák Ferenc-utca 3.), azonnal megküld.

Nagy-Várad, 1910. évi június hóban.

Reismann Mór,
a fenntartó-testület elnöke.

295

Dr. Hoványi Géza,
iskolabizottsági elnök.

Kertmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a NEMZETI SZÁLLODA árnyas kerthelyiségét

ünnepélyesen megnyitottam

egy elsőrendű cigányzenekar közreműködésével. Minden este változatos műsoru mozgófénykép előadás. Egyben felhívom a t. közönség figyelmét tisztán kezelt saját termésű boraimra és kitűnő magyar konyhámra.

Társas ebédek és vacsorák a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett polgári árakban. Abonensek étlap szerint előnyösen megállapított árban lesznek kiszolgálva.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
kiváló tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN,
vendéglős, a Nemzeti szálloda, étterem és kávéház
43 bérleje.

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszert egyedül a **Lédig-féle** alabastrom arc-crème 1 tégly 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alkalmas szeplő, májfolt és arcfehéritésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o
LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,
Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)
216

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

POLOSKÁT

és azok petéit

egyedül a szabadalmazott **Mat-tenie** gázfejlesztő módszer alapján lehet teljesen és alaposan kirtani, melyért 1 évi felelősséget vállalok, meghívásra **azonnal** bárhol személyesen megjelenek.

DÁVID BERNÁT szobafestő, Szt. János-utca 28. sz. Telefon szám 924.

Egy érettségizett ifju javító-s pótvizsgákra előkészít. Péter-utca 1a szám

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

46

Benedek Ferencz

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százalék **megetakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kasszáron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fényképezési **lám pák** ugyancsak **legolcsóbb** áron kaphatók.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

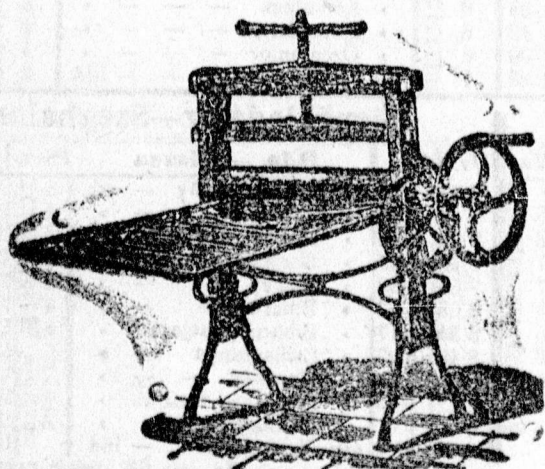
Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeltes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

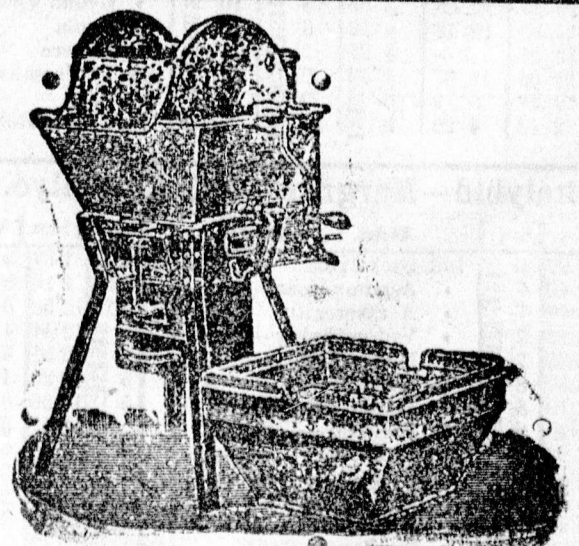
45

Jégszekrények legújabb szer-
kezzel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és
facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.